

Seat No. : _____

KB-110

March-2014

S.Y.B.Com. (Annual Pattern)

Cost Accounting, Paper-II (Main)

(Adv. Accounting & Auditing – II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે)

6

Write a short note on : (any two)

(1) આર્થિક વરદી જથ્થો

Economic Order Quantity

(2) લીફો પદ્ધતિ

LIFO system

(3) બીન કાર્ડ

Bin Card

(b) ક્રાન્તિ મિલના ફેબ્રુ-13 માસના કામદારોની માહિતી નીચે મુજબ છે :

4

મહિનાની શરૂઆતના કામદારો – 11600

મહિનાની અંતના કામદારો – 4400

વર્ષ દરમ્યાન છૂટા થયેલા કામદારોની સંખ્યા – 1120

સંયુક્ત પદ્ધતિ મુજબ મજૂર ફેરબદલી દર 25% છે.

નવા નિમાયેલા કામદારની સંખ્યા શોધો.

The following is the information of workers of Kranti Mill for the month of Feb. 2013 :

No. of the workers at the beginning of the month – 11600

No. of the workers at the end of the month – 4400

No. of the workers who left the mill – 1120

Labour turn over ratio as per Flux method – 25%

Find out the no. of workers recruited in the mill.

(c) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ એક)

4

Write a short note on : (any one)

(1) ઉત્તેજન વેતન પ્રથાઓ

Incentive Wage Plans

(2) આદર્શ વેતન પ્રથાના લક્ષણો

Characteristics of Ideal Wage System

અથવા/OR

કારખાનાના એક યંત્રને લગતી વિગતો નીચે મુજબ આપી છે :

14

વિવરણ	₹
યંત્રની કિંમત	1,00,000
તેના ઉપયોગી જીવનને અંતે ભંગાર કિંમત (યંત્રનું આયુષ્ય 10 વર્ષ છે.)	20,000
સુપરવાઈઝરનો પગાર (માસિક)	2,000
કારખાનાની વીજળી દર મહિને	200
કારખાનાનું અર્ધ વાર્ષિક ભાડું	6,000
યંત્રનું માસિક વીમા પ્રીમિયમ	50
યંત્રનો સમારકામ અને નિભાવખર્ચ (વાર્ષિક)	1,000
યંત્રનો વીજળીનો વપરાશ કલાકના	10 યુનિટ
100 યુનિટનો ભાવ ₹	10
વર્ષ દરમિયાન યંત્રના કામકાજના કલાકો	2000

યંત્ર કારખાનાની જગ્યાનો $\frac{1}{4}$ ભાગ રોકે છે. કારખાનાનો સુપર વાઈઝર પોતાના સમયનો $\frac{1}{4}$ ભાગ આ યંત્ર પર આપે છે. કારખાનાનો વીજળી ખર્ચ, રોકેલી જગ્યાના પ્રમાણમાં વહેંચવાનો છે.

ઉપરની વિગતો પરથી

(a) યાંત્રિક કલાક દર શોધો.

(b) એક જોબ પર વપરાતા માલ સામાનની કિંમત ₹ 120 હોય અને પ્રત્યક્ષ મજૂરી ખર્ચ ₹ 140 હોય તો જોબની પડતર શોધો. આ યંત્ર પર જોબ 10 કલાકમાં પૂરું થાય છે.

The following information related to a machine :

Particulars	₹
Cost of Machine	1,00,000
Estimated Scrap Value (At the end of effective working life of 10 years)	20,000
Supervisor's salary per month	2,000
General lighting of the shop per month	200
Rent of the shop per quarter	6,000
Insurance premium for the machine per month	50
Estimated repairs and maintenances charges for the machine per annum	1,000
Power 10 unit per hour	
Rate of per hour per 100 unit	10
Estimated working hours of the machine per annum	2000

The machine occupies $\frac{1}{4}$ th of the total floor area of the factory. The supervisor is expected to devote $\frac{1}{4}$ of the time for supervising the machine.

General lighting expenses are to be apportioned on the basis of Floor area.

- (a) Calculate the machine hour rate.
 (b) The cost of materials used for the job is ₹ 120 and direct wages are ₹ 140. If the machine is used for the job to 10 hours. Calculate work cost of the job.

2. દર્શના લિ. નું. 31-12-13ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું વેપારખાતુ અને નફા-નુકસાન ખાતુ નીચે મુજબ છે :

14

વિગત	₹	વિગત	₹
માલ સામાન	40,000	વેચાણ - 2700 એકમો	1,00,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	24,000	આખર સ્ટોક ઉત્પાદનના 10%	8,000
કારખાનાના ખર્ચા	16,000		
ઑફીસ ખર્ચા	14,000	મળેલ વ્યાજ	400
વેચાણ-વિતરણ ખર્ચા	9,000	મળેલ ડિવિડન્ડ	400
		મળેલ ભાડું	400
પ્રાથમિક ખર્ચ માંડી વાળેલ	4,000		
પાઘડી માંડી વાળેલ	200		
ચોખ્ખો નફો	2,000		
	1,09,200		1,09,200

પડતરના હિસાબો નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે :

- (1) માલ સામાન અને મજૂરી ખર્ચ તેની પડતર કિંમતે દર્શાવાય છે.
- (2) કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચા પ્રત્યક્ષ મજૂરીના 50% લેખે ગણવા.
- (3) ઓફીસ પરોક્ષ ખર્ચા કારખાના પડતરના 20% ગણવા.
- (4) વેચાણ-વિતરણ ખર્ચા એકમ દીઠ ₹ 3 લેખે ગણવા.

તૈયાર કરો (1) કુલ પડતર દર્શાવતું પત્રક

(2) બંને નફાનું મેળવણી પત્રક.

The Trading A/c. and Profit & Loss A/c. of Darsana Ltd. is as under. The year ending on 31-12-13.

Particulars	₹	Particulars	₹
To Materials	40,000	By Selling (2700 units)	1,00,000
To Direct Wages	24,000	By Closing Stock (10% of production)	8,000
To Manufacturing Charge	16,000	By Interest Received	400
To Office Charge	14,000	By Dividend Received	400
To Selling & Distribution Charge	9,000	By Rent Received	400
To Preliminary Exp. Written off	4,000		
To Goodwill written off	200		
To Net Profit	2,000		
	1,09,200		1,09,200

The Cost Accounts give following information :

- (1) Materials and Wages are taken of their cost price.
- (2) Overheads of company are taken as 50% of Direct wage.
- (3) Office overheads at 20% of Factory Cost.
- (4) Selling and distribution overheads at the rate of ₹ 3 per unit.

Prepare :

- (1) Cost Sheet
- (2) Reconciliation Statement

અથવા/OR

નીચેની માહિતી અવની એન્જિનીયરીંગ લિ. ની પડતર ખાતાવહીમાં 31-12-12ના રોજ લેવામાં આવી છે :

14

	ઉધાર	જમા
માલ-સામાન ખાતાવહી નિયંત્રણખાતુ	3,40,000	
ચાલુ કામખાતુ	2,60,000	
તૈયાર માલ ખાતાવહી હવાલાખાતુ	2,90,000	
સામાન્ય ખાતાવહી હવાલાખાતુ		8,90,000
	8,90,000	8,90,000

વર્ષ 2013ના વ્યવહારો નીચે મુજબ થયા હતા :

	₹
માલસામાનની ખરીદી	15,00,000
ઉત્પાદન અંગે આપેલ માલ સામાન	14,00,000
સમારકામ અંગે આપેલ માલ સામાન	30,000
માલ સામાનનો અસામાન્ય બગાડ	20,000
ઉત્પાદક મજૂરી	20,00,000
સમારકામ મજૂરી	30,000
અનુત્પાદક મજૂરી	1,50,000
ખરેખર ચૂકવેલ કારખાના ખર્ચા	5,00,000
પડતરમાં ઉધારેલ કારખાના ખર્ચા	6,50,000
ખરેખર ચૂકવેલ વહીવટી ખર્ચ	2,00,000
પડતરમાં વસુલ કરેલ વહીવટી ખર્ચા	2,20,000
વેચાણ	50,00,000
વર્ષને અંતે તૈયાર માલ	2,50,000
વર્ષને અંતે ચાલુકામ	1,00,000

ઉપરની વિગતો પરથી પડતર ખાતાવહીમાં જરૂરી ખાતાં ખોલો અને કાર્યું સરવૈયું બનાવો.

The balance in Cost Ledger of Avani Engi. Co. Ltd. On 31-12-12 were as under :

	Dr.	Cr.
Store Ledger Control Account	3,40,000	
Work-in-process A/c.	2,60,000	
Finished stock ledger Adjustment A/c.	2,90,000	
General Ledger Adjustment A/c.		8,90,000
	8,90,000	8,90,000

Transaction for the year ended 2013 were as under :

	₹
Purchase of Materials	15,00,000
Materials issued to Production	14,00,000
Materials issued to Repairs	30,000
Abnormal loss of materials	20,000
Productive wages	20,00,000
Repairing wages	30,000
Un-productive wages	1,50,000
Actually paid works expenses	5,00,000
Works overhead debited in cost	6,50,000
Actually paid administration expenses	2,00,000
Administration Overhead recovered in cost	2,20,000
Sales	50,00,000
Finished goods at the end of the year	2,50,000
Work-in-process at end of year	1,00,000

From the above information write account in Cost Ledger and prepare Trial Balance.

3. (a) મહેસાણા ટ્રાન્સપોર્ટ કં. લિ. 5 ટનની શક્તિવાળી એક ટ્રકને લગતી માહિતી નીચે મુજબ આપે છે :

10

ટ્રકની મૂળકિંમત	₹ 10,00,000
ટ્રકનું અંદાજ આયુષ્ય	10 વર્ષ
ટ્રકના અંદાજ આયુષ્યને અંતે ભંગારકિંમત	ટ્રકની કિંમતના 10%
ડ્રાઈવરનો પગાર	માસિક ₹ 5,000
કલીનરનો પગાર	માસિક ₹ 3,000
વીમો	વાર્ષિક ₹ 12,000
રોડ ટેક્ષ	વાર્ષિક ₹ 6,000
સુપરવિઝન ખર્ચ	વાર્ષિક ₹ 9,600
ડીઝલ ઓઈલ ખર્ચ	લીટર દીઠ ₹ 10
એક લીટર ડીઝલ દીઠ કિ.મી.	10 કિ.મી.
સમારકામ ખર્ચ	માસિક ₹ 2,200

ટ્રક 100 કિ.મી.ના અંતરે આવેલાં બે શહેરો વચ્ચે માલની હેરફેર કરે છે. દરરોજની બે રાઉન્ડ ટ્રીપ કરવામાં આવે છે. જતી વખતે ટ્રકની પૂર્ણક્ષમતા જેટલું નૂર મળે છે. જ્યારે વળતી વખતે ક્ષમતાના 60% જેટલું નૂર મળે છે.

ટ્રક મહિનામાં સરેરાશ 25 દિવસ ચાલે છે. તેમ ધારીને ટન કિ.મી. દીઠ પડતર શોધો.

Following is the information relating truck of 5 tons capacity of Mahesana Transport Co. Ltd.

	₹
Cost of Truck	10,00,000
Estimate life of the truck	10 years
Scrap-value at the end of estimated life of truck	10% of cost of truck
Driver's salary	Monthly ₹ 5,000
Cleaner's salary	Monthly ₹ 3,000
Insurance	Yearly ₹ 12,000
Road tax	Yearly ₹ 6,000
Supervision Expenses	Yearly ₹ 9,600
Diesel-oil Expenses	₹ 10 per litre
Kilometer per litre of diesel	10 km
Repairs Expenses	Monthly ₹ 2,200

The truck carries goods between two cities at a distance of 100 km. It make two round trips daily. It gets freight upto full capacity while outward journey and get freight upto 60% of the capacity during return journey.

Find out cost per ton k.m. assuming that the truck runs for 25 days on an average in a month.

(b) ટ્રુકનોંધ લખો : (એક)

4

(1) જીત અભિગમનો અર્થ અને તેના ઉદ્દેશ.

(2) એબીસી પદ્ધતિનું મહત્ત્વ.

Write one :

(1) Meaning and objective of Just in Time Approach.

(2) Explain the importance of ABC.

અથવા/OR

એ-વન કંપની લિ. ના ચોપડામાંથી 2012-13ના વર્ષ માટે નીચેની વિગતો મેળવવામાં આવી છે. તે સમયમાં ઉત્પાદન 3000 એકમોનું થયું હતું. તેમાંથી 2500 એકમો એકમ દીઠ ₹ 210 લેખે વેચ્યાં હતા.

14

	₹
વપરાયેલ કાચો માલ	2,25,000
ઉત્પાદક મજૂરી	1,20,000
કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચા (60% ચલિત)	90,000
ઓફિસ શિરોપરી ખર્ચા (સ્થિર)	45,000
વેચાણ શિરોપરી ખર્ચ (20% સ્થિર)	75,000

2013-2014ના વર્ષ દરમ્યાન ઉત્પાદન 4500 એકમોનું થશે અને વેચાણ 2012-2013ના 500 એકમો સાથે કુલ 4000 એકમોનું થશે ઉત્પાદક મજૂરીમાં 20% વધારો થશે.

કારખાનાનો સ્થિરખર્ચ અને વેચાણ શિરોપરીખર્ચ અનુક્રમે ₹ 9,000 અને ₹ 17,000 થી વધશે. ઓફિસ ખર્ચ 30% થી વધશે. પડતર પર 25% નફો ચઢાવીને વેચાણ કરવાનું છે.

બંને વર્ષ માટે કુલ તેમજ એકમ દીઠ પડતર દર્શાવતુ પડતર પત્રક તૈયાર કરો.

The following particulars are given A-one Co. Ltd. for the year 2012-13, during the period 3000 unit were produced and out of them 2500 unit were sold at ₹ 210 per unit.

	₹
Raw Material Consumed	2,25,000
Production Wages	1,20,000
Factory Overhead Expenses (60% variable)	90,000
Fixed office overhead expenses	45,000
Selling overhead expenses (20% fixed)	75,000

During the year 2013-14 production will be 4500 units and total sales will be 4000 units, including 500 units of the year 2012-13. Productive wages will increase by 20%. Fixed factory overhead expenses and fixed selling overhead expenses will be increased by ₹ 9,000 and ₹ 17,000 respectively. Office overhead expenses will increased by 30%.

Sales are done by adding 25% on cost. Prepare a Cost Sheet of both the year for total and per unit cost.

4. વસંત કં. લિ. દ્વારા પડતર ખાતામાંથી જોબ નં. 657 દ્વારા નીચેની માહિતી પ્રાપ્ત થઈ છે : 14

	₹
માલ સામાન	4,500

વેતન

વિભાગ-1 160 કલાકો કલાક દીઠ ₹ 3.00 લેખે

વિભાગ-2 120 કલાકો કલાક દીઠ ₹ 4.00 લેખે

ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા નીચે મુજબ ધારવામાં આવ્યા હતા :

વિભાગ-1 ₹ 6,000 જે 3000 સીધા મજૂર કલાક માટે છે.

વિભાગ-2 ₹ 8,000 જે 4000 સીધા મજૂર કલાક માટે છે.

સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા

4000 કલાક માટે ₹ 8,000

તમારે જોબ નં. 657ની પડતરની ગણતરી કરવાની છે. જો વેચાણકિંમત ₹ 7,567 થઈ હોય તો નફાનો દર જણાવો.

The following information regarding Job No. 657 is taken from cost account of Vasant Co. Ltd.

	₹
Materials	4,500

Labour

Department 1 160 hours at ₹ 3.00 per hour
 Department 2 120 hours at ₹ 4.00 per hour

Variable overhead expenses were estimated as follow :

Variable Overhead

Department-1 ₹ 6,000 for 3,000 direct labour hour
 Department-2 ₹ 8,000 for 4,000 direct labour hour

Fixed Overheads

Estimated at ₹ 8,000 for 4,000 hours

You are required to calculate the cost of Job No. 657 and estimate the percentage of profit earned if the selling price was ₹ 7,567.

અથવા/OR

મહારાજા તા. 1-10-2013ના રોજ ₹ 50,000 માં એક રૂમ બાંધવાનો કરાર લીધો આ કરારને લગતી 31-12-2013 સુધીના ખર્ચા વગેરેની માહિતી નીચે મુજબ હતી :

14

	₹
કામના સ્થળે મોકલેલ માલ સામગ્રી	18,000
કરાર પર મોકલેલ યંત્રો	3,000
ચૂકવેલ મજૂરી	15,000
ચૂકવેલ સીધા ખર્ચા	1,000
ફાળવેલ આડકતરા ખર્ચા	500
સ્ટોર્સમાં પરત કરેલ માલ સામગ્રી	1,000
નવેમ્બર 2013 દરમ્યાન ₹ 1000ની કિંમતમાં વેચેલ યંત્રો	900
પ્રમાણિત કામ	40,000
મળેલ રોકડ	35,000
બિન પ્રમાણિત કામ	5,000
જગ્યા પર માલ સામગ્રી 31-12-13	300
જગ્યા પર યંત્રોની કિંમત 31-12-13	1,500
કરારને લગતી ચૂકવવાની બાકી મજૂરી 31-12-13	500

કરારનો $\frac{2}{3}$ ભાગનો નફો મળેલ રોકડના ધોરણે નફા-નુકસાન ખાતે લઈ જવાનો છે. મહારાજાના ચોપડે કરાર ખાતુ તૈયાર કરો.

Maharaja undertook a contract on 1-10-2013 for building a room for ₹ 50,000. The particulars of expenses etc. relating to the contract up to 31 Dec. 2013 were as under :

	₹
Materials sent on site	18,000
Machinery purchase for the contract	3,000
Wage paid	15,000
Direct expenses paid	1,000
Indirect expenses allocated	500
Material returns to stores	1,000
Machinery costing ₹ 1,000 sold during Nov. 2013	900
Work certified	40,000
Cash received	35,000
Work uncertified	5,000
Value of materials on site on 31-12-13	300
Value of machinery on site on 31-12-13	1,500
Wages for the contract unpaid on 31-12-13	500

$\frac{2}{3}$ of the profit of the contract on the basis of cash received to be transferred to Profit & Loss A/c.

Prepare Contract A/c. in the ledger of Maharaja Ltd.

5. નીચે દર્શાવેલ પેટા પ્રશ્નોના એક કરતાં વધુ જવાબો આપેલ છે. તે પૈકી એકજ જવાબ સાચો છે. તમારે સાચો જવાબ લખવાનો છે અને તેના સમર્થનમાં જરૂરી સમજૂતી આપવાની છે. 14

For each of the following sub question has more than one answer are given, out of which one answer is correct. You are require to select the correct answer with necessary explanation for it.

- (1) નીચેના પૈકી કઈ વસ્તુનો પ્રત્યક્ષ માલ સામાન પડતરમાં સમાવેશ થતો નથી ?

- તૈયાર કપડાં સીવવામાં વપરાતો દોરો.
- ફર્નિચર બનાવવામાં વપરાતું લાકડું
- કાપડની મીલમાં વપરાતું રૂ
- ઈલેક્ટ્રીક કેબલ વાયર બનાવવામાં વપરાતું PVCનું પડ

Which of the following items of cost is not considered "Direct Material Cost"

- Thread used in stitching garments
- Timber used to manufacture furniture
- Cotton used in textile mill
- PVC coating required to manufacture electric cable wires.

- (2) નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચુ નથી ?
- (a) તૈયાર કપડાંના ઉત્પાદનમાં બેચપડતર પદ્ધતિ વધુ અનુકૂળ છે.
- (b) પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ માટે કરાર પડતર પદ્ધતિ વધુ અનુકૂળ છે.
- (c) જોબ-કોસ્ટિંગ કપડાંની મિલ માટે અનુકૂળ નથી.
- (d) વહાણ બાંધવાના ઉદ્યોગ માટે કરાર પડતર પદ્ધતિ યોગ્ય છે.

Which of the following statement is not correct ?

- (a) Batch costing is more suitable in case of “Ready made garments manufacturing units”.
- (b) Contract costing is more suitable to a printing press.
- (c) Job costing is not suitable for a textile mill.
- (d) Contract costing is preferred in case of ship building.
- (3) નીચેના પૈકી કયા ધંધાને સેવા પડતર પદ્ધતિ લાગુ પડતી નથી ?
- (a) વાહનવ્યવહાર કંપની (b) હોટલ
- (c) ઓઈલ રીફાઈનરી (d) હોસ્પિટલ

In which of the following enterprises “Operating costing” is not applicable ?

- (a) Transport companies (b) Hotels
- (c) Oil Refineries (d) Hospital
- (4) જો પડતરના હિસાબો મુજબ નફો ₹ 10,000 હોય અને ઘસારો પડતરના હિસાબોમાં ₹ 25,000 હોય અને નાણાંકીય હિસાબોમાં ₹ 22,400 હોય તો, નાણાંકીય હિસાબો મુજબ નફો કેટલો હશે ?
- (a) ₹ 10,000 (b) ₹ 7,400
- (c) ₹ 12,600 (d) ઉપરના પૈકી કોઈ નહિ

What will be the Financial profit when costing profit is ₹ 10,000 and depreciation charged in Cost Accounts and Financial Account are ₹ 25,000 and ₹ 22,400 respectively ?

- (a) ₹ 10,000 (b) ₹ 7,400
- (c) ₹ 12,600 (d) None of these
- (5) સમાન પડતર પદ્ધતિનો હેતુ છે.
- (a) ઉત્પાદનની પ્રક્રિયામાં બગાડમાં ઘટાડો કરવાનો
- (b) પરોક્ષ ખર્ચની ફાળવણી વૈજ્ઞાનિક રીતે થાય.
- (c) એકજ ઉદ્યોગના બધા એકમો માટે એકજ વેચાણ કિંમત નક્કી કરવી
- (d) માલ સામાનનો સ્ટોક ઓછામાં ઓછો રાખવો.

The objects of uniform costing is

- (a) to reduce the waste in the process of production
- (b) to apportion the overheads scientifically
- (c) to determine same selling price for all units of the same industry
- (d) to keep minimum inventory of material

(6) નીચેના પૈકી કયું પગલુ મજૂર ફેરબદલી દર ઘટાડવામાં ઉપયોગી નથી ?

- (a) પસંદગીની વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિ
- (b) સંતોષકારક કાર્યની પરિસ્થિતિની જોગવાઈ
- (c) કામદાર સંઘો પર પ્રતિબંધ
- (d) ગ્રેચ્યુઈટી અને પ્રોવિડન્ટ ફંડના લાભો આપવા

Which of the following measure is not going to reduce the labour turnover ?

- (a) Use of scientific method of selection
- (b) Provision of satisfactory working conditions
- (c) Complete ban on labour union
- (d) Providing gratuity and Provident Fund benefits

(7) નીચેના પૈકી કઈ પડતરની પદ્ધતિ નથી ?

- (a) સિમાંત પડતર પદ્ધતિ
- (b) જોબ પડતર પદ્ધતિ
- (c) બેચ પડતર પદ્ધતિ
- (d) કરાર પડતર પદ્ધતિ

Which one of the following is not a costing method ?

- (a) Marginal costing
- (b) Job costing
- (c) Batch costing
- (d) Contract costing
